

18.3.2026

לכבוד:
משרד התרבות והספורט

עמדת איגוד העורכים-איגוד מקצועות הפוסט בישראל (ע"ר) לטיוטת תיקון למבחנים לחלוקת כספי תמיכות של משרד התרבות והספורט למוסדות העוסקים בתחום הקולנוע

איגוד העורכים - איגוד מקצועות הפוסט בישראל (ע"ר), מאגד בין השאר עורכים, מעצבי פסקול, קולוריסטים, אנימטורים ואנשי ונשות אפקטים ויזואליים והדמיה, העוסקים בהפיכת חומר גלם מצולם ליצירה קולנועית וטלוויזיונית קוהרנטית ואפקטיבית.

אלו הערותינו בנוגע לתיקונים המוצעים לפי סדר הופעתם: והצעות לתיקונים נוספים:

א. סעיף 4(8)ב(10) – עקיפת מנגנון הלקטורה ע"י מנהל הקרן

10) מוסד לא יעניק סיוע לסרט אם רוב הלקטורים שבחנו את הבקשה לסיוע שהוגשה לגביו, המליצו שלא לתמוך בו; על אף האמור, במקרים חריגים, רשאי המוסד להעניק סיוע לסרט אף אם רוב הלקטורים כאמור המליצו שלא לתמוך בו, ובלבד שהחלטה התקבלה על יסוד המלצה כתובה ומנומקת של ועדה פנימית שמינה המוסד; הוועדה תהיה בת שלושה חברים או יותר, ותכלול, לכל הפחות, שני אנשי מקצוע מתחום הקולנוע וחבר הוועד המנהל של המוסד; יובהר כי אין מניעה שאנשי המקצוע כאמור יהיו נושאי משרה במוסד;

Figure 1 התיקון המוצע ע"י המשרד (עמ' 7)

עמדתנו בנוגע לתיקון המוצע: יש להגביל את העקיפה של מנגנון הלקטורה ללא יותר מפעם אחת בשנה עבור כל קרן, ולא יותר מפעם אחת בחמש שנים עבור יוצר מסוים (במאי או תסריטאי) כדי שהאפשרות לא תהפוך למנהג קבוע ובעייתי.

בנוסף הקרן צריכה לדווח בדיווח השנתי הפומבי שלה באתר הקרן על כל עקיפה שנעשתה, מי חברי הוועדה שהחליטו על כך ומה נימוקי הוועדה.

ב. סעיף 6(1)ב(1) – החמרת תנאי הסף לתמיכה בקרן קולנוע

¹ טיוטה, תיקון מבחן הקולנוע לשנת 2026 - טיוטה 25.2.26, משרד התרבות והספורט
https://drive.google.com/file/d/1GrbvGE-LBoo83Dd_H0sfNFiTcWR20Wmi/view?usp=sharing

(ב) מוסד המבקש תמיכה בתחום א' או ב' יעמוד גם בתנאי סף אלה:

(1) על המוסד להוכיח **שלוש-חמש** שנות פעילות לפחות בסיוע להפקת סרטים ישראלים וכן ניסיון בסיוע להפקתם של סרטים ישראלים כמפורט להלן:

(א) לעניין תחום תמיכה א' (קרנות קולנוע ארציות גדולות) – **40-50** סרטים ישראלים לפחות, במשך כל תקופת פעילותו של המוסד, ומתוכם **15-25** סרטים ישראלים לפחות שהמוסד סייע לכל אחד מהם בסכום של 2 מיליון שקלים חדשים לפחות;

(ב) לעניין תחום תמיכה ב' (קרנות קולנוע ארציות קטנות) – **40-50** סרטים ישראלים לפחות, במשך כל תקופת פעילותו של המוסד, בהיקף השקעה מצטבר של **10-20** מיליון שקלים חדשים; מבין **40-50** הסרטים כאמור, המוסד סייע ל-25 סרטים ישראלים לפחות בסכום של 200,000 שקלים חדשים לפחות לכל סרט;

Figure 2 התיקון המוצע ע"י המשרד (צמ' 12)

עמדתנו בנוגע לתיקון המוצע: תנאי הסף היו חמורים מלכתחילה והחמרה שלהם תקשה על מוסדות חדשים להיכנס לתמיכה בתחום שממילא התחרות בו קטנה עד בלתי קיימת. לראיה, עד היום לא קמו מוסדות מתחרים לקרנות הקולנוע הארציות. אנו ממליצים לא לשנות את תנאי הסף האלה.

ג. סעיף 6(1)ב(2) – ניסיון הלקטורים

(2) המוסד מקיים מנגנון מקיף ומסודר לבחינת תסריטים באמצעות לקטורים, ויחולו לעניין זה הוראות אלה:

(א) המוסד יעסיק לקטורים **מקרב מאגר הלקטורים בלבד שהם בעלי השכלה או ניסיון מקצועי בתחום היצירה, העשייה או המחקר בקולנוע או בטלוויזיה**;

Figure 3 התיקון המוצע ע"י המשרד (צמ' 12)

עמדתנו בנוגע לתיקון המוצע: אנו מוצאים שההגדרה מתאימה ומספקת ותואמת להגדרה שהצענו בנייר העמדה ששלחנו בנושא.² לדעתנו, לקטורה מקצועית בקרנות הקולנוע חיונית לתמיכת הקרנות ביצירה איכותית, ומהווה גם מקור פרנסה ליוצרים. משאב ציבורי זה לא פנוי באופן שקוף ושוויוני לאנשי ונשות מקצוע העוסקים בתחום.

אנו ממליצים כי:

1. בכל מועד הגשה ייבחרו שלושה לקטורים בעלי רקע מקצועי שונה, על מנת להבטיח מגוון דעות וניסיון.
2. כל קרן תפרסם מדי שנה קול קורא פומבי למאגר הלקטורים שלה, בצירוף נהלים ברורים לגבי תנאי ואופן הקבלה למאגר, ואופן בחירת הלקטורים, ואופן ההוצאה מהמאגר על בסיס אי-התאמה מקצועית והוראות למניעת ניגוד עניינים.

² נייר עמדה, **תזכיר חוק הקולנוע (תיקון מס' ..) (ביטול מאגר הלקטורים), התשפ"ה-2025**, 2.3.2025, איגוד העורכים – איגוד מקצועות הפוסט בישראל (ע"ר) <https://ucarecdn.com/72f83e22-4fa4-43b1-bc5d-5657dd0bcb5/>

3. הקרנות יבחרו לקטורים באופן רנדומלי מתוך המאגרים שלהן תוך שמירה על מגוון הרקעים המקצועיים בכל צוות לקטורה. כיום, אופן בחירת הלקטורים אינו ברור ושקוף, דבר שמעלה חשש למינויים לא ענייניים. בחירה רנדומלית מתוך מאגר שקוף תאפשר הרחבת מגוון הלקטורים.
4. לא יועסקו לקטורים המועסקים כשכירים או פריילנסרים באיגודים מקצועיים. זהו ניגוד ענייניים ברור שעלול להוביל לתיעדוף תמיכה של חברי איגודים שהלקטור עובד עבורם.

ד. סעיף 6(1)ב(16) – העברת תקציב השיווק לקרנות הקולנוע

(15)16) המוסד פועל לשיווק של סרטים ישראליים שהופקו בסיועו; בלי לגרוע מכלליות האמור, המוסד משקיע 5% מסכום התמיכה השנתי בו בתחום תמיכה זה, לפחות, בשיווק בחו"ל של סרטים כאמור; לעניין זה, "שיווק" – לרבות שיווק של כמה סרטים יחד;

Figure 4 התיקון המוצע ע"י המשרד (עמ' 15)

עמדתנו בנוגע לתיקון המוצע: תפקידן של קרנות הקולנוע לבחור את הפרויקטים האיכותיים ביותר ולהביאם לכדי השלמה איכותית, מקצועית ואפקטיבית מבחינה פיננסית. שיווק הוא תחום והתמחות נפרדים. פיזור תקציב השיווק על פני הקרנות יוביל לירידה באיכות השיווק, העסקה מיותרת של עובדים נוספים בקרנות על חשבון תקציב השיווק ופגיעה בחשיפה של סרטים ישראלים בארץ ובעולם. במקרה הכי "טוב" רוב הקרנות יעבירו את תקציב השיווק לקבלן חיצוני מומחה משותף לכמה קרנות.

יש להדגיש כי שיווק לא מתחיל בסרט המוגמר, הוא מתחיל עוד בשלב הרעיון וגיוס משאבים מהארץ ומחו"ל, הרבה לפני כניסה של קרנות קולנוע לפרויקט. ביטול תקציב השיווק יפגע ביכולות הגיוס של הפקות ויקטין את מספר ההפקות המופקות ומספר הקו-פרודוקציות.

מעבר לכך, מניעת התקציב מטקסי הפרסים כמו האקדמיה לקולנוע ולטלוויזיה וטקס פרסי הפורום הדוקומנטרי תצמצם את התחרות הזעירה ממילא בתחום הפרסים המקצועיים. יש חשיבות עליונה לטקסים שאינם במסגרת פסטיבלי קולנוע, שממילא הפרסים בהם תחומים לסרטים המוצגים בלבד ולא ליבול הסרטים השנתי.

לבסוף, העברת תקציב השיווק מגופים עצמאיים לקרנות הקולנוע תרכז כוח עודף בידי קרנות הקולנוע, שהשיווק שהן יעשו יהיה רק לסרטים שהן הפיקו, ותשאיר את היצירה העצמאית והלא מקושרת לבדה בלי כלים ועצה ותמיכה.

אנו ממליצים לא לשנות את אופן התמיכה בשיווק סרטים ישראלים בארץ ובחו"ל.

ה. סעיף 6(1)ג(1) – הגדלת תקרת הניקוד האפשרי על תמיכה בסרטים עלילתיים באורך מלא

ג) כמו כן יחולו אמות מידה אלה; למען הסר ספק, יובהר כי סרט יכול שינוקד לפי כמה אמות מידה:

1) השקעה בסרטים עלילתיים (עד 240-320 נקודות) –

א) הניקוד באמת מידה זו יינתן לפי מספר הסרטים העלילתיים שהמוסד סייע להפקתם, כמפורט להלן: בעד כל סרט עלילתי – 80 נקודות, אך לא יותר מ- 240320 נקודות בסך הכל;

Figure 5 התיקון המוצע ע"י המשרד (עמ' 15)

עמדתנו בנוגע לתיקון המוצע: כיוון שכיום קרן קולנוע יכולה לתמוך בכמה ז'אנרים ואינה מוגבלת לתחום העלילתי או הדוקומנטרי בלבד, אנו מבינים את הרצון להגדיל את התמריץ לתמיכה בקולנוע העלילתי. יחד עם זאת יש להגדיל במקביל את התמריץ לתמוך בקולנוע הדוקומנטרי במקביל כיוון שהניקוד על סרט דוקומנטרי נמוך בעשרות מונים מהניקוד על קולנוע עלילתי והמאמץ בהפקתו, עבור הקרן, גדול יותר.

מעבר לכך הבונוסים האפשריים רובם ככולם שייכים לקולנוע העלילתי ולכן מייצרים תמריץ נוסף להשקיע בקולנוע עלילתי – למשל בונוס על סרטי ביכורים עלילתי בלבד, ובונוסים על הקרנות בבתי קולנוע, תחום שנשלט ע"י הקולנוע העלילתי.

אנו ממליצים להעלות את תקרת הניקוד האפשרי על תמיכה בקולנוע דוקומנטרי באורך מלא באחוז דומה להעלאת התקרה העלילתית, מ 180 נקודות ל 240.

ו. סעיף 6(1)ג(7) – הגדלת תקרת הניקוד האפשרי על מכירת כרטיסים

(7) מכירת כרטיסים בבתי קולנוע בישראל (עד 550-450 נקודות) – הניקוד באמת מידה זו יינתן בעד מכירת כרטיסים בבתי קולנוע בישראל, בהתייחס לכל סרט שהמוסד סייע להפקתו, בנפרד, כמפורט להלן; על אף האמור בסעיף 5(טו), הניקוד באמת מידה זו יינתן אחרי שהופסקה ההקרנה הסדירה של הסרט בבתי הקולנוע, ויובאו בחשבון לעניין זה כל הכרטיסים שנמכרו בבתי הקולנוע בישראל, במצטבר, במהלך התקופה שבה הוקרן הסרט:

בעד מכירה של כל 10,000 כרטיסים – 5-4 נקודות; לא יינתנו באמת מידה זו יותר מ-150-200 נקודות לכל סרט;

על אף האמור, ניקוד הסרט באמת מידה זו יוכפל במקדם של 1.5, אם מתקיימים שני התנאים האלה:

(1) נמכרו 300,000 כרטיסים לאותו סרט;

(2) המוסד קיבל החזרים מרווחי הסרט בסך של 3010% מהשקעתו לפחות, והשקיע כספים אלה בהפקת סרטים נוספים;

Figure 6 התיקון המוצע ע"י המשרד (עמ' 17)

עמדתנו בנוגע לתיקון המוצע: ישנם קשיים מהותיים שקשורים בניקוד על מכירת כרטיסים.

1. זו קטגוריית ניקוד שמפלה בין הסרטים הדוקומנטרים לעלילתיים, שהרי מיעוט מבוטל מהסרטים הדוקומנטרים מוקרן בבתי הקולנוע.
2. זו קטגוריה שמתעדת סרטים שמופקים בידי גופי הפקה שמחזיקים בתי קולנוע ולכן יכולים לשלוט בחשיפה, בתקופת ההקרנה ואף בנתוני מכירת הכרטיסים.
3. הקטגוריה היא עומס רגולטורי משמעותי על קרנות הקולנוע וההפקות שנדרשות לתעד בקפדנות כל כרטיס.
4. הקטגוריה איננה מתחשבת בסרטים שעם יציאתם לאקרנים לא מקבלים הד אך כעבור כמה שנים הופכים לסרטי קאלט ולהקרנות חוזרות ונשנות.
5. הקטגוריה איננה מתחשבת בשוק ההקרנות הריכוזי והמצומצם בישראל שמורכב ממספר מועט של בתי קולנוע המוחזקים בידי גופי שידור/הפקה/הפצה.

אנו ממליצים להסיר את הניקוד על ספירת הכרטיסים ולהשאיר רק את הניקוד על קבלת החזרים מההשקעה בסרט, ולהפוך את הניקוד ליחסי מתקציב ההשקעה. באופן זה יישמר עיקר הניקוד על פופולריות, שהרי ככל שסרט פופולרי יותר הוא יחזיר לקרן אחוז גבוה יותר מהשקעתו ויגדל תמריץ הקרן לקבל החזר על השקעתה כדי לקבל יותר ניקוד וגם תקציבה יגדל כיוון שהיא תקפיד על איסוף הרווחים.

בנוסף לשיטת הניקוד שאנו מציעים הוא פתרון הבעיות הקשורות בספירת "חשיפה בטלויזיה", סעיף 6(1)ג(8), עמ' 17, שסובל מאותן בעיות כמו סעיף ספירת הכרטיסים. כיוון שהפקת הסרט מקבלת כסף על כל הקרנה, ואחוז מההכנסות האלה מועבר לקרן, החשיפה בטלויזיה נמדדת גם היא בקטגורית קבלת החוזרים מהשקעה בסרט.

נושאים חשובים אחרים שדורשים שינוי:

2. איכות ההקרנה בקטגוריות תמיכה בפסטיבלי קולנוע וסינמטקים

כדי להבטיח חוויית צפייה אופטימלית, בסטנדרט בינלאומי הנאמנה למקור האמנותי, על אולמות ההקרנה לעמוד בתקני התמונה והסאונד הבאים:

תקן תמונה

הסרט יוקרן באיכות המקסימלית המתאפשרת בהתאם לחומרי הגלם בהם הוא צולם ותקני המאסטרינג לפיהם יוצרו הקבצים/מדיה פיסית לדליברי והקרנה - ותוך הקפדה על עמידה בכלל התקנים הבינלאומיים להפצת והקרנת סרטים כפי שנקבעים, מפורסמים ומעודכנים מעת לעת ע"י גופי התקנה המוסמכים לכך (SMPTE ו ITU), לרבות כלל התקנה הנוגעת להקרנת קולנוע דיגיטלית בפורמט DCP על כל המתחייב בה מבחינת דיוק צבעים ורמת התאורה (כפי שמתואר בתקן SMPTE 429-432).

בהיעדר קביעה אחרת התקן המינימלי להקרנת קולנוע דיגיטלית יהיה כדלקמן:

1. קובץ פורמט DCP SMPTE.
2. רזולוציה מינימלית X10801998 או X8582048
3. 24 או 25 פריים לשנייה.
4. גאמוט צבעים מינימלי: REC709 (במעטפת XYZ).
5. עוצמת תאורת תקנית למקרן: 48-52 ניט.

הקרנה מקובצת אחר תתאפשר אך ורק במקרה בו אין כלל יכולת לייצור/הקרנת קובץ DCP תעמוד בתקן המינימלי לעיל להוציא סעיפים 1 ו 2. לעניין סעיף 2 הרזולוציה המינימלית תהיה X10801920 אלא אם מעל ל 85 אחוז מהפרויקט צולם ברזולוציה נמוכה יותר (SD). במקרה כזה הרזולוציה השלטת בפרויקט תהיה המינימום.

הקרנה בפורמטי פרינט פילם השונים, במידת האפשר, מאושרת גם כן ובתנאי אמצעי ההקרנה עומדים בתקנים לעוצמות הארה הרלוונטיים.

הקרנת קלטת אנלוגית תתאפשר במידה וזה אמצעי ההקרנה היחיד העומד לרשות הגוף המקרין.

תקן סאונד

1. הסאונד ינוגן ישירות מתוך שרת ה DCP של הסרט.
2. האולם יתמוך בפורמט Surround 5.1 לפחות ויעבור כיוול מקצועי תקופתי בהתאם לתקני התעשייה (SMPTE/Dolby):
 - a. רמקולי המסך (L, C, R) יכוונו לעוצמה של 85 dB
 - b. רמקולי הצד והאחור יכוונו לעוצמה של 82 dB
 - c. רמת הווליום במעבד הסאונד (כדוגמת Dolby CP650) תוגדר בטווח של 6.0 עד 7.0, בהתאם לאקוסטיקה הייחודית של האולם.
3. על מערכת הסאונד לעבור כוונן (Tuning) מדויק הכולל:
 - a. השוואת תדרים (Equalization) המותאמת למבנה האולם למניעת החוזרים או עיוותים.
 - b. הגדרת השהיה (Delay) מדויקת לערוצי הסראונד (Side/Rear) כדי להבטיח פיזור סאונד אחיד וממוקד בנקודת ההאזנה המרכזית.
4. במקרה של פער זמנים, יש לבצע תיקון Off-sync Delay בשרת ה DCP או במעבד הסאונד, כדי למנוע השהיה בין הגעת הקול לתמונה על המסך.

ח. סעיף 5(טז) – השקעה מינימלית בסרט

(טז) לעניין תחומי תמיכה א' עד ג', יראו את המוסד כמי שסייע להפקת הסרט אם הסיוע כלל ליווי מקצועי מתאים וכן השקעה כספית בהיקף של 20% מתקציב הפקת הסרט לפחות; הוראה זו לא תחול על סיוע להפקת סדרות עלילתיות כאמור בסעיף 6(ב)(5) ועל אמת המידה של השלמת הפקה כאמור בסעיף 6(ג)(9) או 6(ג)(9), לפי העניין.

אנו מציעים להוריד את האפשרות לתמוך בסרט בליווי מקצועי ולאפשר אך ורק תמיכה כלכלית כדי למנוע מצבים בהם קרנות קולנוע מכריחות הפקות להשתמש כ"יועצים" במקורבים לקרנות ולעיתים אף עובדי קרנות לשעבר והעלות של העסקתם, עלות שאיננה ממוקחת, נחשבת כ"תמיכה". אנו גם ממליצים שוב שהיועצים ומנהלי תוכניות וסדנאות מקצועיות ייבחרו בקולות קוראים ותנאי העסקתם יהיו שקופים והם יהיו מנועים מעבודה עבור הפקות שהם ייעצו להן במסגרת תפקידם בקרן.

ט. סעיף 6(1)ב(5)א – תניית תמיכה בסדרה שיש לה גוף שידור

(ג) המוסד יתנה את הסיוע בקיומו של הסכם בין מפיק הסדרה וגוף שידור, שלפיו הסדרה העלילתית תשודר על ידי גוף השידור בתוך 3 שנים ממועד סיום הפקתה; לעניין זה, "גוף שידור" – מי שקיבל רישיון לשידורי טלוויזיה כהגדרתו בחוק הרשות השנייה לטלוויזיה ורדיו, התש"ן-1990⁸ או בעל רישיון לשידורים כהגדרתו בחוק התקשורת (בזק ושידורים), התשמ"ב-1982⁹;

אנו ממליצים לא להגביל את גופי השידור המזכים בתמיכה מהקרן לגופים המסורתיים הקיימים בחוק כדי לאפשר תמיכה והפצה רחבה ככל האפשר של תכנים ישראלים. גם יוטיוב, נטפליקס וטיקטוק הם גופי שידור, אבל הם אינם נמצאים בחקיקה הנוכחית. יש להרחיב את ההגדרה של גוף שידור כדי לאפשר הפצה רחבה של תכנים ישראלים ראשוניים.

י. שקיפות וחופש מידע

יש לכלול את קרנות הקולנוע ברשימת הרשויות הציבוריות המחויבות בשקיפות ובמענה תחת חוק חופש המידע, התשנ"ח-1998, כדי להבטיח פיקוח ציבורי על אופן חלוקת הכספים הציבוריים.

בברכה
איגוד העורכים – איגוד
מקצועות הפוסט בישראל (ע"ר)